

CITATELJI! Prosimo, poglejte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. V teh časih splošnega povražanja cen, potrebuje list Vaše sodelovanje. Skušajte imeti naročnino vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Reentered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 108 — Štev. 108

(Telephone: Chelsea 3-1242)

NEW YORK, TUESDAY, JUNE 2, 1942 — TOREK, 2. JUNIJA, 1942

VOLUME L. — LETNIK L.

BUY
UNITED STATES
DEFENSE
BONDS
AND
STAMPS

STRASNO RAZDEJANJE V KOLINU

EUROPEAN REVOLUTION RADIO POSTAJA, KI SE NAJBRŽE NAHaja NEKJE V NEMČIJI, JE SINOČI SPOROČILA, DA JE BILO PRI VELIKEM ZRAČNEM NAPADU V SOBOTO PONOČI V KOLINU OB RENI UBITIH 2000 LJUDI IN Poročilo iz ŠVICE PRAVI, DA SE BOGATI LJUDJE SELJO Iz MESTA Poročilo dostavlja, da mesto še vedno gori.

Privatna poročila nevralnih opazovalcev pa naznajajo, da je bilo pri tem napadu ubitih okoli 20,000 ljudi. Kolin ima 800,000 prebivalcev.

Vsled vročine je položaj v Kolnu tako nevaren, da je vojaško poveljstvo poslalo v mesto posebni sanitetski oddelki, da skrbi, da se bolezni ne razširijo. Ranjenih jih je bilo 54,000 in med temi 25 odstotkov nevarno ranjenih.

Prebivalci ob Reni so vsled tega bombardiranja tako zbegani, da se trumoma selijo iz Porenja. Iz velikih mest, kot so Duesseldorf, Aachen, Wuppertal in Mainz je že zbežalo skoraj vse prebivalstvo.

Uradno je bilo naznjaneno, da so tri petine Kolina izpraznjene. Ljudje so se preselili na Bavarsko in največ okoli Monakovega, kjer bodo nastanjeni v šotorih, ki so bili postavljeni v zadnjih 24 urah.

Uradno je bilo tudi potrjeno, da veliki Dom ni trpel nobene škode, četudi je bilo na mesto vrženih 3000 ton bomb.

Tako spočetka so Nemci naznani, da je bilo v Kolnu ubitih 111 ljudi; malo kasneje pa so to število dvignili na 139. Nemško časopisje se zgraža nad angleškem terorizmom, ker je bilo pobitega toliko civilnega prebivalstva. Do sedaj pa, kadar so Nemci govorili o kakem takem barbarstvu, so vselej mislili na veliko škodo, ki je bila povzročena, pa je naravnost niso hoteli priznati. Sicer o tem ni nikakega potrdila, toda privatna poročila iz Berlina naznjanajo, da je bilo uničenih 5 sedmin tovarn za izdelovanje kemikalij in najfinješega orodja.

Po celi Evropi je velikansko bombardiranje Kolina napravilo veliki tu obenem žalosten utis. Vojaške oblasti na drugi strani razpravljajo o tem, ako Angleži v resnicu niso že dosegli premio v zraku, kar bo mogoče odločilo vojno. Spočetka pa bodo medsebojna "povračila" mesto za mestom.

Nemci seveda dolge Angleže, da so pričeli vojno proti ženam in otrokom in v načinu, da razbijajo stanovanske hiše in javne spomenike. Pri tem pa tudi hočajo dopovedati, da so Angleži "pri svojem barbarskem napadu na Kolin doživeli strašen zgled uničenja" to se pravi, da so izgubili mnogo aeroplakov." Razbiti angleški aeroplani pokrivajo polja okoli Kolina," pravi neko tako pravilo.

Angleži priznavajo, da se s tega poleta ni vrnilo 44 bomnikov.

Zadnja poročila iz Nemčije naznjanajo, da Kolin še vedno gori. Angleški poizvedovalni aeroplani, ki so poleteli nad goreči Kolin, so sporobi, da je 36 ur po napadu bilo mesto zavito v tako gost dim, da razvalin ni bilo mogoče fotografirati.

Letaki, ki so bili vdeleženi pri napadu, so pozneje pripovedovali, da je bilo mesto zagnjeno v plamene, ki so švagli na vse strani, kot bi ob povodni voda vdarjala čez nasipe in jezove. Mogučna Rena je lesketala v ognju in mostovi so se jasno odražali v ognju nem svitu.

Mnogi potniki, ki so prišli na Holandsko, pravijo, da je nebo nad Kolinom žarelo kot v jeseni žari nebo ob sončnem zatoru.

Ameriški letalec, doma iz Brooklyna, N. Y., Charles Houghchurch, ki je bil vdeležen pri napadu na Kolin, ki pa je priletel nad mesto, ko so neka-

Rommel zašel v past

Nemški feldmaršal Erwin Rommel, ki je pred nekaj dnevi pričel močno ofenzivo v Libiji, je s svojo armado zašel v angleško past ter je z aeroplonom odletel z bojišča ter prepustil armado, da si sama pribori izhod skozi dve odprtini v angleškem minskem polju. Njegov namestnik v poveljstvu general Ludwig Cruewell pa je bil vjet.

Pod silovitim ognjem angleških topov in bomnikov so Nemci pričeli zažigati svoje tanke, predno so se umaknili. Nemški vojni ujetniki so sporocili, da je Rommel od Hitlerja prejel ukaz: "Točku mora biti zavzet do 1. junija." Rommel je pričel ofenzivo, toda po 6 dneh je bila zlomljena in Rommel se je odpeljal z aeroplonom v ozadje, da zopet zbere svojo razbito armado.

DVA KRALJA PRIHAJATA

Danes je bilo sporočeno iz Londona, da nameravata obiskati Združene države jugoslovanskega kralja Peterja in grškega kralja Jurija ter da bosta imela važna posvetovanja s predsednikom Rooseveltom.

Jugoslovanski krogi v Londonu so naznani, da namerava kralj Peter z večim številom vladnih zastopnikov odpovedati v Ameriko v treh tednih. V Združenih državah nameravajo ostati kakih šest tednov in bodo obiskali tudi več držav.

"To je bilo najstrasnejše, kar sem videl v svojem življenju," je rekel. "Po mojem mnenju nikdo ni mogel ostati živ. Plameni so švagli tako vso proti nebui, da nisem morel videti, kam so padale moje bombe."

Honychurch je bil med zadnjimi letali in je letel nad Kolnom tri minute in pol in je v tem času vrgel tovor svojih bomb.

In nek drug Amerikanec Bud Cardinal iz Texasa, ki je bil eden prvih letalev, ki je bombardiral Kolin, je po povratku svojemu prijatelju rekel: "Poslušaj prijatelj, v Kolnu niso ostala niti najmanjša stvar. Šli smo aeroplani z aeroplano. In ko so fantje pričeli metati bombe, nisi mogel videti eksplozij, ker je bil spokoj kralj Peter.

TRI JAPON. ARMADE PROTI KITAJCEM

Japonci so z armado 100,000 mož s treh strani vdarili proti Kinu, glavnemu mestu Čekiang province, 185 milj jugozapadno od Šanghaja in je sedaj v teku najhujši bitki v petih letih vojne z Japonsko.

Po zadnjih poročilih, se še vedno haja velika bitka v okolici Kinhe in da so izgube na obeh straneh zelo velike.

Pavelić imenoval svojega "predstavnika" pri Nediću

Bern, 8. aprila (JIC) — Bolgarski list "Zora" sporoča, da bo velik župan Žurje Prokulje imenoval za "predstavnika" Hrvatske v Beogradu pri "vladi" generala Nediću.

INB, 7. aprila: O Veliki noči je Beograd jedel koruzni kruh.

ITALJAN. SOCJALISTI V ZAPORU

V New York je prišlo poročilo, ki pravi, da so francoske oblasti v Vichyju izročile Italiji velikega nasprotnika fašizma Iauigija Longo, ki je igral veliko vlogo v španski državljanski vojni.

Longo je po španski državljanski vojni pobegnil v Francijo in je živel v Marseillesu pod francoskim policijskim nadzorstvom ter se sedaj nahaja v zaporu v Rimu, kjer ga je gotovo zadel smrtna kazna. Longo je zbral Garibaldijsko brigado, ki se je borila na strani lojalistov v Španiji. Longova žena je pozimi hotela očiščati iz Casablance v francoskem Maroku, toda oblasti ji niso dale vizuna.

POLITIČNA BORBA V ARGENTINI

Argentinski kongres ima zoper svoje zasedanje in poslanec Juan Antonio Solari vihti svoj bo nad vnanjo politiko ministra Enrique Ruiz Guinazu.

Solari je rekel, da bo prisilil vnanjega ministra Guinazu, da bo pojasnil, zakaj je prvega maja množici, ki je pred palajočim vranjemga ministristva demonstrirala za nacije, dal načijski pozdrav.

"Ne morem razumeti in kot poslanec ne morem trpeti," je rekel Solari, "da se je vnanji minister Ruiz Guinazu v svoji ideološki gorenosti tako daleč spozabil, da se je vdeležil take demonstracije."

Znano mi je, da pripadata Ruiz Guinazu in njegov sin k organizaciji falangistov. Toda to je njegova zasebna zadeva, četudi se naciji poslužujejo falangistov za svojo propagando in tudi pod to krinko delujejo španski konzuli v latinski Ameriki za Berlin."

Solari je v ozki zvezi s poslancem Raul Damonte Taboro, ki je predsednik odbora, ki sleduje poslovanje protidržavnih organizacij v Argentini.

NOVE VESTI O DR. V. MAČEKU

Bern, 20. aprila. — Švicarsko časopisje poroča dne 20. aprila: "Agencija Hayas sporoča iz Budimpešte, da zdravstveno stanje dr. Vladimira Mačeka povzroča mnogo skrbi. Dr. Vlado Maček, ki je interniran v Kupincu, trpi zaradi komplikacij, ki so nastale kot posledica kromičnega vnetja srednjega ušesa."

V zvezi s sporočilom, ki ga je bil dr. Ivan Subašić dne 19. aprila ameriškemu tisku prihaja zgornja vest kot potrilo omenjenega sporočila.

Argentinsko časopisje se je previdno izogibalo omenjati operacijo. Argentinski izolacionisti pa se tudi bojejo, da bi zdročinov, ki jih vrše nad dr. Mačekom, kajti znano je, da je imel dr. Maček pred šestimi leti operacijo ušesa, ki se je izvrstno posrečilo, tako da vseh šest let ni bilo nobenih in nakantršnih novih pojavitve bolezni.

Rumunci želijo mir

Kot zatrjuje predsednik svobodnega demokratskega rumunskega odbora v Londonu Decebal Mateescu, želijo mnoge rumunske politične stranke in celo nekateri, ki so v ozkem stiku z ministrskim predsednikom generalom Ionom Antonescom, skleniti separativni mir s Stalinom.

Mateescu je rekel, da so skorosi Rumunci proti temu, da so bile rumunske divizije poslane na rusko fronto, s čimer pa je hotel Antonescu dosegli, da bi Rumunski po nemški znagi dobila staro mejo z Madžarsko.

Po Mateescovem zatrdili z mir z Moskvo delujejo najbolj George Mamut in Juliu Bratianu, voditelja rumunske kmetijske stranke.

"Rumunski narod je razočaran," je rekel Mateescu, "ker postaja notranji položaj vedno slabši in ker vodijo politiko boljševikov, pristaši kralja Karola, ki jih je Antonescu hotel izgnati iz dežele."

"Mesto rdečelase Magne Lupescu igra sedaj vlogo za zgrajnalom Veturiu Goga, vodjo po bivšem protižidovskem ministru predsedniku."

Mateescu je rekel, da je reševal Rumunske samo v rokah rumunskega kmeta. Vsled tega morajo velike demokracije podpirati rumunske kmete, da bo zagotovljen mir na Balkanu

JAPONSKO JE TREBA BOMBARDIRATI IZ KITAJSKE, — PRAVI VOJAŠKI ATAŠEJ

Kitajski vojaški atašej v Washingtonu generalni major Cu Šiming pravi, da naj zavezniki nemudoma iz zraka napadejo Japonsko iz Kitajske.

"Aeroplane in njihove dele je mogoče dovažati na Kitajsko," je rekel, "in ravno tako je mogoče dovažati pilotje in bombare. Zgrajena so bila letališča, mnogo njih, v upanju, da bodo prisilni ameriški aeroplani."

"Na primer z letališč v Čenkiangu, kamor sejaj Japonci prodirajo, vzame polet do Nakazakijama na Japonskem samoto tri ure in zato je mogoče mesto bombardirati vsak dan. S tem letališčem je z aeroplonom samo eno uro čez morje do velike japonske mornariške luke na Formozu. S teh letališč morejo ameriški bombniki uničiti japonsko prodiranje na Kitajsko in morejo potopiti japonske ladje, ki vozijo po Kitajskem morju in zlagajo z vojaškimi potrebsčinami japonske armade na Malaji, v Burmi, na Filipinih in na Holandski Vzhodni Indiji. Vsled teh napadov bi moral Japonci poslati svoje bojne ladje proti severu in bi zato bila olajšana nevarnost, ki preti Indiji in Avstraliji."

"London, 22. maja (radio J. I. C.) — Jugoslovanski krogi v Jeruzalemu poročajo, da namerava Italija preseliti v Dalmacijo tri milijona Italijanov, da bi pospešila fašistično okupacijo in kolonizacijo. Kar se jasni ni posrečilo z dvajsetimi divizijami vojske, bi radi sedaj dosegli s preselitvijo dveh milijonov Italijanov. Italija je izgubila svojo zemljo, kjer sedaj gospodarijo Nemci in bi sedaj rača hrani svoje lažno prebivalstvo na račun naših krajev."

ITALJANI HOČEJO NASELITI DALMACIJO

Bern, 22. maja (radio J. I. C.) — Jugoslovanski krogi v Jeruzalemu poročajo, da namerava Italija preseliti v Dalmacijo tri milijona Italijanov, da bi pospešila fašistično okupacijo in kolonizacijo. Kar se jasni ni posrečilo z dvajsetimi divizijami vojske, bi radi sedaj dosegli s preselitvijo dveh milijonov Italijanov. Italija je izgubila svojo zemljo, kjer sedaj gospodarijo Nemci in bi sedaj rača hrani svoje lažno prebivalstvo na račun naših krajev."

Nepismenost v Ameriki

V Washingtonu je bilo objavljeno, da so vojaške oblasti zavrnile 250,000 za vojaško službo popolnoma zmožnih mladičev — kar bi bilo dovolj za 15 divizij — ker ne znajo brati in pisati.

Predsednik Roosevelt je takoj izdal posebno odredbo, po kateri bodo ti nepismeni mladiči prejeli potreben pouk v čitanju, pisanju in računstvu, nakar bodo poklicani v vojaško službo.

Največ nepismenih ljudi — starih in mladih — ima država New York, namreč 1,020,000 — nato pridejo Pennsylvania 696,000, Texas 642,000, nato sledijo še druge države najzadnja pa je Iowa ki jih ima 61,000.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation). Frank Šakar, President; J. Lupska, Sec. — Place of business of the corporation and address of above officers: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

49th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturday, Sunday and Holiday.

Subscription Yearly \$2.00. Advertisement on Agreement.

For sale lotto velja list na Ameriko in Kanado \$6.00; za pol lota \$3.00; za lotto \$1.00. — Za New York za celo lotto \$7.00; za pol lota \$3.50.

Za inozemstvo za celo lotto \$7.00; za pol lota \$3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan in vsemed sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA" 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

Telephone: CHelsea 8-1342

KDO JE VPRIZORIL ATENTAT NA HEYDRICHA?

V sredo popoldne je bil izvršen atentat na Reinharda Heydricha, Hitlerjevega rabilja, podnačelnika zloglasne gestape in protektorja Češke in Moravske, ko se je z avtomobilom peljal iz Prage v Berlin. Najprej je bilo sporočeno, da se je v njegovem avtomobilu razpletela bomba, ali pa je bila vržena na avtomobil, pozneje pa je prišlo poročilo, da so ga zadale tri krogla blizu hrbtenice in da je sedaj blizu smrti.

Češki vladni krogi v Londonu pa so sedaj po skrivnih potih naravnost iz Češke prejeli poročila, ki pravijo, da je atentat na Heydrich izmislil naravnost Heinrich Himmler, načelnik gestape.

Ta poročila pravijo, da se je s tem hotel Himmler resiti svojega največjega tekmecka. Znano je, da si je Himmler na vse načine prizadeval, da Heydrich ne bi bil postavljen za načelnika gestape v zasedenih deželah. Spodjetka je mogel pregoritati Hitlerja, da ni javno razglasil Heydrichovega imenovanja, toda preprečiti ni mogel, da je Heydrich šel v Pariz na nadzorovalno potovanje. In tedaj je vsakdo vedel, da bo Heydrich prevzel poveljstvo nad gestapo v zasedenem ozemljju.

Himmler pa je hotel Hitlerju dopovedati, da je gestapo edina sila, ki more obdržati nacijsko vlado in da mora vsled tega ostati pod poveljstvom ene same osebe, to je Himmlerja, in sicer v mejah Nemčije in izven njene meje, to je v podnjarmlenih deželah.

Da je bil atentat na Heydricha notranje delo je mogoče sklepiti iz več razlogov. Prvič: Vse Heydrichovo gibanje je bilo do skrajnosti tajno in znano le najbližjim njegovim sodelavcem. Zato so za njegovo potovanje in za natanični njegov odhod iz Prage v Berlin vedeli le nekateri. Drugič: Poslujoči protektor Hermann Frank je takoj po atentatu ukazal zapreti vse meje protektorata, ko je bilo jasno, da noben Čeh, ki bi mogoče streljal na Heydricha, ne bi skušal pobegniti v Nemčijo. Noben Čeh tudi ne bi mogel kupiti železniškega voznega listka; noben Čeh niti s kolesom ali pa peš ne bi mogel nikam, kajti na vsakih par sto metrov bi ga nemška straža vstavila in pregledala njegove listine. Tretjič: Za svoje politično orožje se Čehi ne poslužujejo umorov. V vseh letih sužnosti se Čehi tega orožja niso posluževali.

Iz vseh okolnosti je mogoče sklepati, da je Himmler zasnoval atentat na Heydricha in sicer v namenu vstaviti nov slučaj požiga palače državnega zbora in nato vprizoriti prelivanje krvi na Češkem in Moravskem.

Poročila, ki so zadnje dni prisla v London, naznanjajo, da je zadnje mesece Heydrichov ugled zelo narastel v Hitlerjevih očeh, kar je med nacijskimi voditelji povzročilo veliko ljubomornost in nevoščljivost. Nekateri visoko stojeci nacijski so tudi Heydricha sumili, da je v njihovih vrstah vuhnil za nemško vrhovno poveljstvo. Znano pa je, da vrla veliko nasprotje med vrhovnim poveljstvom in nacijsko stranko. Z druge strani se tudi zatrjuje, da si je Heydrich pri svojih nacijskih tovarših nakopal veliko sovraštvo s tem, ker se je zelo pajdašil z vleindustrijo.

Pa naj bodo za Heydrichov atentat nagibi ti ali oni, če je strele namj oddal tudi kak Čeh, jasno je, da iz nacijskih vrst vhajajo tajna obvestila in da si nacijski niti med seboj več ne zaupajo. Če pa so prišli strelci iz vrst gestape, tedaj je to dokaz, da je nekaj gnilega v nacijskih ramidi.

Nemški veščaki v Libiji

Neko nemško poročilo iz Berlina pravi, da sta bila z ruske fronte feldmarsahl Erwin Rommel v Libijo poslana dva najboljša izvedenca v boju s tanki in sicer general Walter Nehring in generalni major

Georg von Bismarck, potomec nemškega železnega kanclerja Ottona von Bismarcka.

S tem, da je postal dva tako važna generala v Libiji, je Hitler pokazal, kako velike vložnosti je za Nemčijo fronta v Libiji.

U S O

Po vseh Združenih državah je v teku kampanja za sklad \$32,000,000 za U. S. O. (UNITED SERVICE ORGANIZATION), čije namen je skrbeti za zabavo, okrepljilo in odmor ameriških vojakov, kadar pridejo na dopust, ali na obisk v kak kraj. — Za mesto New York je določena kvota \$4,450,000. Prispevki se naj pošiljajo na H. Donald Campbell, USO. Treasurer, 57 William Street, New York City.

Z JUGOSLOVANSKE FRONTE

Jugoslovanski orel

S krempiji se oprime skale — si ogleduje z gorskimi višav dolino pod seboj, pa se kot bliš spusti navzdol.

Te besede napisane o orlu, lahko danes mnogo prikladnejše uporabimo za enega najboljših poveljnikov v drugi svetovni vojni. To je Draža Mihajlović iz Jugoslavije. Odkar se je Adolf Hitler pred letom dni pobahal, da je osvojil Jugoslavijo, se Draža Mihajlović je popolnoma odsekán od tista demokratičnih držav. Obkoljen je z osiščimi silami v Jugoslaviji, Rumuniji, Bolgari, Albaniji in Grčiji. Njegov edini direktni stik s svetom je s pomočjo tajnih agentov in radijske postaje, ki je skrita nekje v njegovih planinskih bivališčih.

Jeseni je Mihajlović zadrževal polno sedem nacijskih divizij, ki so ga preganjale po njegovih šumadijskih planinah. Mihajlovičeve nadaljnje čete so obdržale "Otok svobode", ki meri 20.000 kvadratnih milij in 4.000.000 prebivalcev.

Mihajlovičevu uničevanje osiščnih oddelkov, bombardiranje cest in mostov, rušenje prometnih prog in napadi na nemičinska skladista, so bili tako razširjeni, da so nacijski morali vnovič razglasiti vojno stanje v svojem "osvojenem" ozemlju.

Oktobra so nacijski prosili za mir. Ko je Mihajlović njihovo ponudbo odbil, so na njegovo glavo razpisali nagrado milijon dolarjev.

Ko so nacijskim njihovim četam obupno potrebe v Rusiji, so poiskušali prepustiti Mihajlovičevu vojskam svojih sodelencev in Svetljanov. Toda italijanski, rumunski in bolgarski vojaki mu niso mogli priti do živega in nacijski so svoje čete vrnili. Ravno prejšnji teden so Aksi sporočili, da je nekaj nemška divizija prispela pred Harkov iz Jugoslavije, kjer vsekakor ni bila na počitnicah.

Mihajlovičev zogled drži vso Jugoslavijo v proti-nacijskem vremenu. Osišče je začelo morebiti prebivalstvo. Padli so nešti tisoči, a aporniško gibanje se nadaljuje. Prejšnji mesec so nacijski sporočili, da so ujeti Mihajlovičevi ženi, njegova dva sinova in hčer in so zagrozili, da bodo pobili vse rodbine vseh članov Mihajlovičevih vojske, če se upor ne bo zatržal. Tudi 16.000 talencov so zagrozili s smrtnjo, če se gene-

ral ne bo predal v roku petih dni. A on tega ni storil.

Zal, vsa Evropa ne more zvedeti podrobnosti silnega boja, tega slokega in trdovratnega borcev z naslovne strani revije "Time" (po osnutku njegovega rojaka Vuka Vučiniča — z nadimkom Vuk.) A Draža Mihajlović je popolnoma odsekán od tista demokratičnih držav. Obkoljen je z osiščimi silami v Jugoslaviji, Rumuniji, Bolgari, Albaniji in Grčiji. Njegov edini direktni stik s svetom je s pomočjo tajnih agentov in radijske postaje, ki je skrita nekje v njegovih planinskih bivališčih.

In vendar je že postal veliki simbol mnogih tisočev evropskih narodov, ki jih je podjaril Hitler. Visoko s svojih planinskih utrdov motri delo vsakega evropskega upornika, ki ustavi sovražni stroj, vrže bombo ali zalezuje železniško progo. Vzpodobudil je neposredno mnoge druge uporniske junake, kakor rumunškega rodnoljuba Iona Minulescu, ki nadlaguje osiščno vojsko iz kaputskih planin ter albanske in črnogorske upornike, ki utrujajo italijanske čete na jadranskem obrežju.

Draža Mihajlović bo nedvomno živel v pravljicah, dokler bo trajal spomin na drugo svetovno vojno. Veliko vprašanje pa je, kako dolgo bo živel on sam. Kakor junaki Bataana so tudi Šumadijski borce nimorebiti boriti večno brez novih moči, vsaj v strelivu in hrani. Edina možnost pa, da jo dober, bi bila s pomočjo letal in padobrancov. Govori se, da so Angleži in Rusi že spustili med velike kolicične potrebsčine. Prejšnji mesec je Mihajlović po radu naprosil, naj mu poslje vse, kar mogoče. V zadnjih dveh tednih je London sporočil, da je 24 osiščnih divizij na potu v Šumadijske planine, da mu udarijo "coup de grace."

Strašno prelivanje krvi, ki je stoljetje nataplja balkansko zemljo, je vzpodobilo Srbijo z borbenim duhom in neomajno željo po svobodi. Leta 1389, ki vzbuja strašne spomine med Srbi, so Turki premagali srbsko vojsko v bitki na Kosovu in pokosili evet srbskega viteštvja. V naslednjih štirih stoletjih je Turčija dala sinova in hčer in so zagrozili, da bodo pobili vse rodbine vseh članov Mihajlovičevih vojske, če se upor ne bo zatržal. Tudi 16.000 talencov so zagrozili s smrtnjo, če se gene-

DRŽAVLJANSKI PRIROČNIK

Izšla je nova knjižica, ki daje pojasnila navodila, kakšni postati

ameriški državljan.

Poleg vprašanj, ki jih navadno sčutniki stavijo pri izpitju za državljanstvo vsebuje knjižica se v II. delu nekaj važnih letnih iz zgodovine Združenih držav, v III. delu pod naslovom Razno, pa Proglas neodvisnosti, Ustava Združenih držav, Lincolnov govor v Gettysburgu. Predsednik Združenih držav in Poedine države.

Cena knjižice je samo 50 centov.

In se dobri pri:
SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th St., New York

zatirala Srbija prav tako, kot sedaj dela Hitler, uporabljajoč pri tem metode kot na primer natikanje na kolce in pečenje živih Srbov nad ognjem. A Srbija se je še naprej upiral, s pomočjo Avstrije in Rusije, ki ste obe vpoštevali Balkan, kot zavoro za Turke, a ste ga puščali na edilu, če je to odgovarjalo njunim ciljem. Zgodaj v 19. stoletju se je veliki Kara Djordje boril proti Turčiji s pomočjo Rusije in dosegel delno avtonomijo, čeprav so turške čete še vedno ostale v srbskih vojašnicah. Ko pa je Napoleonovo prodiranje proti Moskvi ustavilo rusko pomoč in so Turki vnovič strašno prisnili na Srbijo, se je Miloš Obrenović dogovoril s Turki, ki so priznali Srbijo. Sporazum pa je vključeval dogovor o uboku Kara Djordja in s tem so nastale dinastična nasprotja med Karadžordževiči in Obrenoviči, ki so se nadaljevala mnoga desetletja.

Srbski vladarji so bili često osebno slabii in vdati osebnim razvadam, vendar so Srbi na sploh postali močni in nezavzeti, zaradi svojih izkušenj v šoli turškega tiranства in evropske politike realnosti. Srbi niso nikdar bili mehkužni, kar prihaja kot posledica razvajanja življenja. V prvi balkanski vojni so Srbi in njeni za vezniki končno premagali Turčijo. V prvi svetovni vojni je utrujena Srbija odbila dva avstrijska napada, potem pa, ko je v njeni vojski divjal tifus, se je umaknil pred tretjim in si nato iz Soluna izvojevala vrnitev in osvobajenje. Še pred letom dni je v Jugoslaviji, kjer je zamisel balkanske federacije postal ne samo aktualno temveč tudi politično dejstvo.

Leta 1939 se je kot načelnik utrjevanega štaba pokazal kot jugoslovanski Gaulle, kajti zagovarjal je dejstvo, da jugoslovanski narod s svojimi takojomejnjimi denarnimi sredstvimi ne more graditi Maginotovih fortov. Naj bi se omajil na boljševne napadne možnosti. Njegovi načelniki so mu nasprotovali in ga prenestili v vojno inspekcijo službo.

Tedaj je postal spomenico, v kateri je svaril, da jugoslov edinstvu grozi pro-nacijska petila, kolona, ki utegne zavreti splošno mobilizacijo v službo vojne. Vojni minister Milan Nedić, sedaj Hitlerjev srbski Kvizing, je od Mihajloviča zahteval, naj umakne svoj memorandum. On je odbil in zato so ga kaznovali s 30 dnevi vojaškega zapora zaradi "nevdatnosti." Osvobodili so ga s po-

Vežbanje rekrutov

Dobri poznavalec mladinskih duš in značaja je moral biti tisti veščak, ki je uvedel v Ameriki nov način ravnanja z vojaškimi novinci.

Po drugih deželah, posebno v starri Avstriji je bil mladenci takoreč s silo odigran z doma.

Ko pri dan so nataknili naj preveliko ali premajhno razcefrano ali pa zašito uniformo, mu obuli prevelike, okorne čevlje ter mu pokrili glavo s kapo, kateri so le usesa branila, da ni segla ubogi žrtvi preko nosu.

Zjutraj so mu dali kostnatno posodo črne brozge, v kateri je bilo več cikorje nego kave, prigrizoval je pa kisel komis.

Opoidne je bila juha, ko govedine in krompir, ki je komaj prišel z mastjo v kakšno dotik.

Po zajtrku ekserciranje pod komando sirovih narednikov, katerim ni nikdar prislo na misel, nekoliko olajšati novinčev krušo usodo, pač so pa le ugibali, kako bi ga najstroje kažnovali za vsako najmanjšo pomoto, ki jo je storil v svoji zogenosti in nevednosti.

Le izbranci so dobili po nekaj mesecih tri ali štiri dni dočista, da se ni bilo treba sramovati ljudi, so morali dati na svoje lastne stroške pri kompanijskem krojaču nekoliko prikrojiti mahedravo uniformo.

Po poglejmo, kako je v tem pogledu naprimer v Ameriki.

revolucionar vrgla pro-nacijskega namestnika Pavla in srbski general Simović se je hrabro uprl Hitlerju, pred katerim je dotlej vsak padel na kolena. V planinah danes Draža Mihajlović nadaljuje ta junaški odpor.

Leta 1939 se je kot načelnik utrjevanega štaba pokazal kot jugoslovanski Gaulle, kajti zagovarjal je dejstvo, da jugoslovanski narod s svojimi takojomejnjimi denarnimi sredstvimi ne more graditi Maginotovih fortov. Naj bi se omajil na boljševne napadne možnosti. Njegovi načelniki so mu nasprotovali in ga prenestili v vojno inspekcijo službo.

Hrana — me začuden pogled. — Ne bom drugega.

— No, kako je, France? — ga vprašam radoveden, kaj bo odgovoril.

— Kako bi bilo? Dobro, da bolje biti ne more. Ekserciranje je res precej težavno, zato so pa večer v vojaški kantini tembolj prijetni.

Kakšna da je hrana, sem hol tel vedeti.

— Hrana! — me začuden pogled. — Ne bom drugega.

Kratka Dnevna Zgodba

Presenečenja in razočaranja v Hollywood Nadaljevanje

V zadnjih petih letih se je francoski film uveljavil v vsem svetu in vsi so priznali njegove kvalitete. Večino velikih francoskih filmov je tudi Amerika z zadovoljstvom sprejela, francoski imperij pa je med glavnimi konzumenti ameriškega filma. Zaradi tega je edno, da je v ameriški filmski industriji tako malo francoskih strokovnjakov, in tudi malo filmskih igralcev. V kalifornijskih ateljejih so Američani povabili v zadnjem času znana pisatelja scenaristev Devaja in Nina, igralca Charlesa Boyera in Jacka Terryja ter igralki Annabello in Danièle Darcoux.

Ko sem pobral enega izmed šefov velike filmske družbe, zakaj ne posveča Ameriku več pozornosti francoskim strokovnjakom v filmu in filmskim umetnikom, je sef odgovoril:

"Tujel se zelo težko udobjemo v naših ateljejih. Francuzi uočijo sprejeti naših nazorov in ne prestano kritizirajo. Ako potrebujemo francoske speciale, jih pa poklicati v Ameriko. Tako smo poklicali francoskega polkovnika Gerarda za pomoč pri režiji legionarskega filma."

Keliko ljudi je zaprsljenih v naših ateljejih?

Okoli sedem tisoč!

Ali se vam ne zdi, žudno, da sta med temi zaprsljeni samo dva Francoz?

To ni naša krivda; radi naši zahtoni o emigraciji so strogi in naše družbe morajo predvsem zaprsljeni domače ljudi.

Mislim, da srami sebi skodljete, ko zametujete soživoanje francoskih filmskih ljudi. Če bi združili vašo odlčeno tehniko s francoskim oknom, znamen in iznajdljivostjo, bi bili brez konkurenco po vsem svetu v slehernem pogledu. Ali se vam ne zdi škoda, im potujoče, da se vsak dan sedem tisoč ljudi muči s filmi, ki so skoraj vsi tako otročji in priruknjeni kot tisti, katere sem si pravkar ogledal.

Ali ste čudni, vi Francuzi! Naši delničarji imajo zaradi tega dobitek in naši sedem tisoč delavec zaradi tega lahko plačujemo, ker gledajo naše filme farmerji in naši ljudje, torej množica, ki je v večini v Ameriki! Naša filmska industrija je tretja po vrsti pred njo je sama avtomobilsko in konzervna industrija. Naši filmi so narejeni po okusu naše množice in zaradi tega gleda vsak teden nad en milijon naših ljudi naše filme v

kinematografih. Mi ne dela mo za elito niti za intelektualce. Naše družbe so industriale ogromne vseote v ateljejih, ki morajo donataši dobitek in za-

radi tega morajo dobavljati blago, ki je sprejemljivo in zahtevano od večine.

— Ali vam gre res samo za dobitek?

— Ne dvomite o tem.

— Žalostno je to, toda okus se spreminja in ljudje se bodo takih filmov naveličali.

— Naši laboratorji, v katerih tehnični delajo nove izume in zboljševanje materiala, to nam zadošča.

— Zgolj tehničen napredok ne zadoseča. Treba je tudi obnavljati sižejo v glasbo, za kar so potrebeni izobraženi kultivirani, talentirani umetniki.

— Poznamo težnje te vrste, toda na vratih naših studijev bi moral biti napis: "Umetnik je vstop prepovedan."

Umetniki so nas že mnogo stali.

— Dobičke pa le primašajo.

— Če jih slučajno primašajo.

— Ameriški filmi, ki so imeli svetovni uspeh, so bili narejeni po svetovno priznanih romanah in operah in resničnih umetnik, ki so jih odrinili, so pripravili k uspehu.

— Mi bomo ostali pri svojem stališču. Za nas so donosni tisti filmi, v katerih nastopajo običajni tipi, na katere je naša publike že več let navajena.

Dva dni pozneje me je tajnica Jacquesa Devala odpeljala iz Hollywooda v Beverly Hills. Deval in njegova dražestna žena sta me postregla z izvrstnim kosiškom.

Deval je imel pogum, da je zapustil Pariz in se lotil v Ameriški težke naloge: propagande francoske dramatike. Neka velika filmska družba ga je angažirala kot pisatelja scenarijev za dobo petih let. Pisatelj je padel s konja in je obležal na tleh. Okoli njega so se upate priti na sonce. Padel sem se ugotovil, da se ne razlikujejo od ostalih elegantnih obiskovalk na tekma med drugih žensk v ložah. Publike se ni zmenila zanje. Zvezde ne svetijo podnevi.

Pozornost vseh tisočih načinov je bila obrnjena na telen, kjer je potekala tekma, ki je končala dramatično. Kaptan Clark, član kalifornijske cete, je padel s konja in je obležal na tleh. Okoli njega so se negli zdravnikov, novinarji in fotografij. Odpeljali so ga v bolnišnico, kjer je tri dni nato umrl.

Odtlej sem se odkriti Hollywood in odkril sem, ga ter sem ga opisal tako, kakor sem ga videl. Danes ven, da je Hollywood mesto, kjer doživi tesničen umetnik svoje največje poniranje. Hollywood je izmisljen kraj, vsaj tak, kakor nega so ga mnogi opisali v

tadižnikov. Treba je poslužiti z jedjo ki jo ljubijo. Tu kaže drugod gredo posli s sadjem in zelenjavjo bolje kot posli s rožami.

— Po vsem tem smo se pogovarjali samo, še o glasbi. De-

vaj imu gramofonski aparat, v

katerega se vloži lažko do 20

gramofonskih plošč. Tako je

s pomočjo tega aparata mogo-

če poslušati brez prekinute ce-

le simfonije. Sedeli smo v u-

dobnih stolih in poslušali vse-

ga Gluckovega "Orfea".

Več večerov sem prebil z Ni-

nom, ki je najboljši franc.

librest za operete. Tudi Nino

bo moral ostati v Ameriki pol-

nih pet let, na veliko žalost

naših skladateljev lahke glas-

be.

Nekajkrat se nam je pridružil veliki in učeni muzik Edgar

Vares, ki se ni dovoljno priznani.

Duhovitost librestista, Ni-

na in komponista Varesa mi je

bila v veliko tolažbo sprito

vsel razočaranj, ki sem jih do-

živel v Hollywoodu.

Neko nečrdo me je povabilo

neka Američanka v ugledni

Country Club, nakar sem bil

povabljen na polo tekme med

moštvo Californije in most-

vom Anglije.

Na teh tekmah sem imel pri-

liko videti skoraj vse filmske

zvezde iz Hollywooda. Napo-

slil sem jih videl, ko so se

upate priti na sonce. Pade-

vsem sem ugotovil, da se ne

razlikujejo od ostalih elegant-

nih obiskovalk na tekma. Ni-

ti po vedenju niti po govoru

in oblikeh se niso razlikovali

od drugih žensk. Ugotovil sem,

da nobena od filmskih

vzvezdi ni govorila o gledališču

ali o filmu. Vse so se mi zdele

utrujene, to pa je bilo tudi edi-

no, s čimer so se razlikovala od

drugih žensk v ložah. Publike

se ni zmenila zanje. Zvezde ne

svetijo podnevi.

Pozornost vseh tisočih načinov je bila obrnjena na telen, kjer je potekala tekma, ki je končala dramatično. Kaptan Clark, član kalifornijske cete, je padel s konja in je obležal na tleh. Okoli njega so se negli zdravnikov, novinarji in fotografij. Odpeljali so ga v bolnišnico, kjer je tri dni nato umrl.

Odvite je imel pogum, da je

zapustil Pariz in se lotil v

Ameriški težke naloge: propa-

gande francoske dramatike.

Neka velika filmska družba ga

je angažirala kot pisatelja

scenarijev za dobo petih let.

Pisanje dialogov v angleškem jeziku.

Opazil sem, da se je uklonil

ameriškemu okusu. Povedal sem, kako sta se pogovorila s

direktorjem, čigar odgovore

so kognici omenjam.

Vidite, vaše prizadevanje

je nesmiselno, ker hočete tr-

goveti s paradižniki proti or-

hiide. Ponudite mu paradiž-

nike vendar. Kupil bo vaše

paradižnike, kupcev za orhiide-

je mnogo manj kot kupcev

paradižnikov.

Ali se ni batil, da bi se

klientela objedila paradižniki

in jih nagnala prodajalcu pred

nos!

To se utegne zgoditi kdaj

pozneje. Za zdaj pa je go-

to, da si večina želi samo pa-

reklamne namene. Hollywood je malik, ki ga milijoni obožujejo, ker ne vedo, kakšen je v resnici. To kraljestvo filma je

narejeno iz prividov in sene, v katere verujejo milijoni, ki citajo reklamne članke o njem in gledajo ameriške filme.

JUGOSLOV. POMOČNI ODBOR

Iz urada podružnice št. 1. v Joliet, Ill.

Imena darovalcev iz Jolieta: Rockdale in Lockport, Ill. Rev. Mathias Butala \$25.00, Joseph E. Splichl \$10.00, Društvo Marije Pomagaj št. 119 KSKKJ, \$9.50.

Po \$5.00: Rev. George Kuzma, State Attorney James E. Burke, Cad. S. Women št. 20, Simon Setina, Jos. Mikolic, Fr. Stiglic, Fr. Zelko, Summit St., Marie Dorote, Martin Zmajec, Frances Kosicek, Fr. J. Gospodarie, Louis Martincic, Jos. Muhiesch Sr. Louis Lukancic, Frances Mandel, Dr. Joseph A. Zalar, American Window Washing Co., Mr. in Mrs. M. Urbanic, Društvo sv. Petra in Pavla, št. 66. ABZ. Društvo Barbara št. 189 SNPJ, Mrs. Anna Rogel, Summit St., Anna Stefanich, Scott St., Louis Planinic, N. Senter St., Margaret Kovačic, Jos. Kuhar, George Buscay, Po \$3.00: John Kozolov, M. Svetich, Fr. Terlep, N. Hickory St., Dr. Joseph Zelko.

Po \$2.00: Jos. Petruševic, Fr. Lokar, Rose Gale, Lockport, John Yakich, Theresa Erjavec, Rockdale, John D. Kren, Mrs. Zdravlevich, Jacob Benedict, Hickory St., George Hudak, J. Perush, Katherine Butala, Mary Skul, Vine St., John Benedik, N. Broadway, Mary Russ, Nicholson St., Fr. Tushek, Anton Bostjancic, N. Broadway, Jos. Kochevar, Ross St., John Laken, Anton Blatnik, Nicholas Chernich, N. Chicago St., Emma Planinic, Anna Bertch, Matt Beretehan, Fr. Jelitz Sr., Frank Skedel, Frank Plankar, Michael Setina, John Terlep, Jennie Muhič, Bluff St., Frank Buchar, Elizabeth St., Mary Ivec, Cora St., Matt Bednik, Broadway, Joe Russ Sr., Nicholson St., Fr. Tushek, Anton Bostjancic, N. Broadway, Jos. Kochevar, Ross St., John Laken, Anton Blatnik, Nicholas Chernich, N. Chicago St., Emma Planinic, Anna Bertch, Matt Beretehan, Fr. Jelitz Sr., Frank Skedel, Frank Plankar, Michael Setina, John Terlep, Jennie Muhič, Bluff St., Frank Buchar, Elizabeth St., Mary Ivec, Cora St., Matt Bednik, Broadway, Joe Russ Sr., Nicholson St., Fr. Tushek, Anton Bostjancic, N. Broadway, Jos. Kochevar, Ross St., John Laken, Anton Blatnik, Nicholas Chernich, N. Chicago St., Emma Planinic, Anna Bertch, Matt Beretehan, Fr. Jelitz Sr., Frank Skedel, Frank Plankar, Michael Setina, John Terlep, Jennie Muhič, Bluff St., Frank Buchar, Elizabeth St., Mary Ivec, Cora St., Matt Bednik, Broadway, Joe Russ Sr., Nicholson St., Fr. Tushek, Anton Bostjancic, N. Broadway, Jos. Kochevar, Ross St., John Laken, Anton Blatnik, Nicholas Chernich, N. Chicago St., Emma Planinic, Anna Bertch, Matt Beretehan, Fr. Jelitz Sr., Frank Skedel, Frank Plankar, Michael Setina, John Terlep, Jennie Muhič, Bluff St., Frank Buchar, Elizabeth St., Mary Ivec, Cora St., Matt Bednik, Broadway, Joe Russ Sr., Nicholson St., Fr. Tushek, Anton Bostjancic, N. Broadway, Jos. Kochevar, Ross St., John Laken, Anton Blatnik, Nicholas Chernich, N. Chicago St., Emma Planinic, Anna Bertch, Matt Beretehan, Fr. Jelitz Sr., Frank Skedel, Frank Plankar, Michael Setina, John Terlep, Jennie Muhič, Bluff St., Frank Buchar, Elizabeth St., Mary Ivec, Cora St., Matt Bednik, Broadway, Joe Russ Sr., Nicholson St., Fr. Tushek, Anton Bostjancic, N. Broadway, Jos. Kochevar, Ross St., John Laken, Anton Blatnik, Nicholas Chernich, N. Chicago St., Emma Planinic, Anna Bertch, Matt Beretehan, Fr

TRIJE RODOVI

Dogodki iz nekdanjih dni. — Spisal: ENGELBERT GANGL

20

Hrupo in enoglasno je odgovorila družba: Hočemo! Zasveneli so kozarci.

Visoko je dvignil Pavel prazno časo. Slovesen mu je bil glas:

"In nihče več in nikoli več ne bo pil iz tega kozarca ki em ga izpraznil na svojo bodočnost."

Zamahnil je z roko in kozarec je priletel ob nasprotne stene in se razbil na drobne kosce.

Zdaj se je oglašila Pavlova pesem:

Bratje, bodimo veseli;
dokler smo še mladi vsl!
srečen, kdor ljubiti ..."

Pavel ni mogel pesmi izpeti do konca. Nekaj ga je prijelo in stisnilo za grlo, da se mu je hrešče pretrgal glas, kar bi kdo prerezal struno, ki zveni v jasnem napevu. Sedel se je na stol in si zakril oči.

"Kaj ti je? Kaj se ti je zgredilo?"

Pavel je molčal. Pred njim so se razpletale bele ceste, držeč v neznane dežele. In ko jih je gledal in hotel videti bodočnost, ki prihaja z brzimi koraki, se mu je začela iz dalje bližati dolga, hladna, črna seneca. Vihrala je proti njemu kakor črn plasč z mrtvaškega odra. Zašumelo je okrog njega, kakor rezek veter, ki nazanja vihar. Prišla je zopet temna, zaračna slutnja. Z ledeniini rokami ga je stisnila za grlo, da umri v njem glas veselle pesmi.

"Izgubljeno je! Ubijejo me! — Toda če ne morem, če je vse izgubljeno in če me ubijejo — čemu potem ves napor? — Čemu so mi gradovi v oblikil? — Ni moči in ni volje, zato se podpirajo načerti, zato ugašajo misli, ki so jih rodile a ostane samo še vino, da v njem potopimo misli."

Izplil je kozarec. Zatreslo se mu je v srcu. Mehkoba mu je prepojila dušo, zascizila se mu je, in solze so mu priklepele v oči.

"In tako je vse skupaj nič! Vse same pene — blodnjene rane — oblak v vetru, ki ga podi in raztrga. Kakor enuje nas pomečajo na gnoj — ne samo na cesto — in smart bo načel. Uibili so očeta, pa ubijejo še sina! O mati, mati! — Povedala si mi, da moram umreti . . ."

Vse prigovarjanje prijateljev, naj se umiri, je bilo zamarno. Pavel je jokal in pil. Napisled je omagal. Ves je zlezel v sam krep, držati so ga morali, da se ni sesedel pod mizo. Prijatelji so mu segli pod ramena in ga nesli proti domu. Noge so se vlekli za njim.

"Ali gremo tja — kajne — k Lepki —" je jecljal Pavel.

"Da, da; tja, tja!"

Nesli so ga proti domu.

Zunanja prodajalniška vrata so bila pri prta. Skozi odprtino je sevala bledordeča luč. Za njimi, za vrati, je sedela v kotu pod podobo Sedemdalostne stara, uboga mati, Marija Pleščeva. Sedela je tam, topel se v solzah žalosti, in čakala nanj, ki ga še ni videla čakanjski dan. Tistih sedem mečev se je zabolilo v njeno srce, da je bilo vse bolno in krvavo.

Ko je začula korake, zdaj nagle, zdaj zopet počasnejše, ki so se bližali hiši, je stopila do vrat. Nastavila je uho na odprtino. "O, ko bi vsaj že prišel!" je klicalo njeno sree, vse bolno in krvavo.

Pred hišo so se ustavili pozni prihajalc.

"Ali smo tam — pri Lenki —" je začula in mati Pavlov glas. "Da, tam smo!" se je glasil odgovor.

In odprli so vrata. Vajeni so bili tam.

*

France Ribič, sin svojega očeta, se je vrnil iz tujine. Prisel je z velikim prstanom na mezinem in s težko verižico na telovniku. Oblastno je stopal po mestu, saj je vedel, da mu da oče posestvo in prepusti obrt, ko se poroči sefra. Vrnil se je nekoliko prej, nego je bilo določeno, a morai je priti, ker so se pripravljali na svatbo. Prehodil je tuja mesta, kjer govorju jezik, in kjer so bogati ljudje. In gospostvo zunanjega sveta se je oprjelo tudi mladega Ribiča. Svinilo je mimo njega in se detakalno njegovo zunanjost. Zato je bilo v mestu malo njemu enakih mladih ljudi, ki bi se nosili v tako izbranem krogu in ki bi nosili glavo tako pokonci kakor France, starega Ribiča edini sin. Visoko je dvignil z ustni smotko, ko si je priužidal. Ko je hodil po mestu, je držal roke z žepih, da je vsak videj težko verižico z debeli priveski, s srebreno konjsko podkvijo, z veliko volovsko glavo in s težkim, nerodnim ključem. Doenico je vselej fiščal v žep tako, da mu je iz njega gledal mezinec, okovan z velikim prstanom. Večkrat nego je bilo treba, je zasukal smotko med zobni, a takrat je vselej iztegnil desni mezinec, da je zagledal njegov prstan vsak, kdor ni bil slep, ali kdor mu ni vprašal preziranje s preziranjem.

Videl je tuji svet in se navadil živeti in veseljačiti. Zdaj ko je bil zopet doma, je popival po gostilnah in napajal svoje sovrstnike, ki se niso prišli p reko domačega plota, kakor jih je zbadal.

Z očetom se je tudi popeljal pogledat nevestino bodoče domovanje. Ko se je vrnil, so bile vse gostilne polne čudovitih vesti.

"Tukaj še pojma nimate, kaj vse čaka našo Lenko. To vam je denarja na stotisoč! Česar nima ženin, to dodamo mi. Cekin poleg cekina bi lahko položil po cesti od nas pa tja dol do Zavinkovec! In tam, na domu, tam imajo vsega dovolj, žive kakor grajska gospoda!"

Od ust do ust je šla bajka o brezmejnem bogastvu.

"Zakaj pa trguje s prasiči?"

"Samozategadelj, da mu ni dolgčas in da hodi med svet," je trdil France.

"Torej je bolje, da sta vrgli Pavla na cesto."

(Nadaljevanje.)

USTANOVITEV EKONOMSKIH PODDOBROV

(JIC) — V prostorih jugoslovanske vladine delegacije je bila 28. maja seja za ustanovitev ekonomskih poddobrov v Srednjem in Vzhodno-evropskem odboru, za izdelavo gospodarskih načrtov. Odbor je bil sestavljen v januarju, iz predstavnikov Jugoslavije, Grčije, Poljske in Čehoslovačke na mednarodni konferenci, ki se je v New Yorku. Minister Savo Kosanovič je bil izbran za prvega predsednika odbora.

Seja se je začela z govorom ministra Kosanoviča o delu gospodarskega odbora. Poudarjal je potrebo resnega razglabljanja, katerega rezultati bodo temelj za povojno obnovitveno delo. Minister Kosanovič je prav tako omenjal potrebo po skupnem in združenem delovanju konstruktivnih in demokratskih sil.

Nato je govoril ravnatelj Mednarodnega odbora dela Mr. Carter Goodrich, ki je pozdravil prisotne v imenu organizacije, za njun pa prof. Lindsay Rogers, ki je pojavil priznanje in delo odbora in obljubil polno pomoč Mednarodnega odbora dela.

Na seji so bili ustanovljeni štiri pod-odbori in izvoljeni predsedniki za vsakega. Za predsednika industrijskega odbora je bil imenovan Poljak St. Deropp, za predsednika podpornega odbora minister Stavros Theophanidis, Grk, za predsednika pod-odbora za zunanjost in denarne zadeve A. Basch, Čeh in za predsednika poljedelskega odbora Jugoslavija Nikola Mirkovič.

Po svoji velikosti, po dolgih vojnih izkušnjah svojega vojnega in po hrabrosti v senci zgodovinske uporniške dogodke, kot je bil tirolski upor Andreja Hoferja, filipinski upor Emilia Aguinalda in mehiški upor Panche Villa.

V jugoslov. krogih se mnogo govori o Draži Mihajloviču. Prioveden so delno iztihotapljeni in razširjene z dodatki. Govori se, da je sam na lastno roko odšel med sovražnike in jedel z nemškimi žastniki v krmi, kjer je krmar njegov pŕimstv, bil urtev od strahu. Dalje priovedujejo o dogodku, ko so se nemški častniki prijavili mimo hišo, kjer so stali Mihajlovič in njihovi prijatelji. Mihajlovič je prepričal Nemce, da so nedolžni in poter mu je prijatelj dejal: "Za

Pred hodo so se ustavili pozni prihajalc. "Ali smo tam — pri Lenki —" je začula in mati Pavlov glas. "Da, tam smo!" se je glasil odgovor.

In odprli so vrata. Vajeni so bili tam.

*

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg osnova je razvidno do kdaj imate plačano narčino. Prevaževalci pomeni mesec, druga dan in treča po letu. Da nam prihaja nepotrebna dela in stroški, vse prosim, da skočite načrtno pravodelno tovrstno tovrstvo. Pakite narčino načrtno nam ali jo pošljite našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu komever zastopniku, kobil imenuje so tiskana s delbenimi črkami, kjer se upravitelj obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljena. Zastopnik bo Vam izročil potrdilo na plačano narčino.

CALIFORNIA:

San Francisco, Jacob Laushin

COLORADO:

Pueblo, Peter Cullig,

Walsenburg, M. J. Bayak

INDIANA:

Indianapolis, Frank Zupančič

ILLINOIS:

Chicago, J. Berndt

Clarendon, J. Fabian (Chicago, Illinois in Illinois)

Joliet, Jennie Bambach

La Salle, J. Splich

Mascoutah, Martin Doleček

North Chicago in Waukegan, Illinois

Warren

MARYLAND:

Kimball, Fr. Vodopivec

MICHIGAN:

Detroit, L. Plaskar

MINNESOTA:

Chisholm, J. Lukasich

Ely, Jos. J. Poschet

Evelyn, Louis Goulié

Gilbert, Louis Vessel

Hibbing, John Porke

MONTANA:

Roundup, M. M. Paulsen

Watson, L. Champs

NEBRASKA:

Omaha, P. Broderick

NEW YORK:

Brooklyn, Anthony Svec

Gowanda, Karl Strömska

Little Falls, Frank Maule

Worcester, Peter Rode

OHIO:

Barberton, Frank Troha

TEXAS:

Austin, J. J. K. K. K.

Waco, J. J. K. K. K.

Wichita Falls, J. J. K. K.

Waco, J. J. K. K. K.

Waco, J. J. K.